

Päivämäärä	Nro
31.3.2000	753-204-2000
Sisältöalue	
Autojen ja niiden perävaunujen vetolaitteista	
Toimivallan säädösperusta	
Kohderyhmät	
Voimassaoloaika	
Kumoo/muuttaa määräyksen/ohjeen	

Vetolaitevaatimukset

Mikä on vetolaite?

Moottoriajoneuvojen ja perävaunujen välisiä mekaanisia kytkinlaitteita ovat kaikki ajoneuvojen rungossa, korirakenteen kantavissa osissa ja alustassa olevat osat ja laitteet, joilla vetoajoneuvot ja hinattavat ajoneuvot on liitetty yhteen. Ne sisältävät myös irrotettavat tai kiinteät osat edellä mainittujen kytkinlaitteiden kiinnittämiseen, säätämiseen tai käyttöön.

Ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun asetuksen (1256/92) ja sen muutoksessa (754/99) on määriteltä vetolaitteita ja niiden kiinnityksiltä edellytetyt vaatimukset.

1. Auton vetolaitteet

1. N 3 -luokan ajoneuvossa, jota ei ole varustettu perävaunun vetokytkimellä tai -pöydällä, tulee olla takana vetopalkki vetokoukun kiinnittämistä varten. Vetopalkissa tulee olla standardin ISO 3584 mukainen rei'itys. Vetopalkkia ei vaadita autossa, joka on varustettu takalaitanosturilla tai vetokoukun asentamisen estävällä laitteella.

2. Varsinaisen perävaunun vetoon tarkoitetun vetokytkimen tulee olla auton pituusakselilla. Puoliperävaunun vetopöydän kääntöpisteen tulee sijaita auton pituusakselilla, taka-akselin tai telin kuormituspisteessä tai sen etupuolella.

3. Perävaunun vetolaite tulee kiinnittää luotettavasti auton runkoon tai siihen kiinnitettyihin rakenteisiin tai laitteisiin. O 1- ja O 2- luokan keskiakseliperävaunun vetokoukun saa kuitenkin kiinnittää myös auton koriin valmistajan ilmoittamiin kiinnityspisteisiin. Tuki- ja vetolaitteiden sijoittaminen kuormalavalle on sallittu vain kevyissä tilapäisissä rakennusautojen ja vastaavan pitkän tavarankuormituskuljetuksissa, jolloin kiinnityspiste saa olla taka-akseliston takapuolella.

4. Perävaunun vetoon tarkoitetun vetolaitteen tulee vastata moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen mekaanisista kytkentälaitteista sekä niiden kiinnittämisestä kyseisiin ajoneuvoihin annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/20/EY tai E-säännön n:o 55 ja, jos kyseessä on lyhytkytkentälaitte, E-säännön n:o 102 vaatimuksia. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat säännökset vetokytkimen kiinnitykseen tarkoitetun vetopalkin lujiuudesta ja hyväksymisestä.

Asetuksen 43 b §:n 4 momentti koskee ajoneuvoa, joka otetaan ensi kertaa käyttöön 1 päivänä huhtikuuta 2000 tai sen jälkeen.

2. Perävaunun vetolaitteet

1. Perävaunun vetosilmukan, vetotapin, vetopöydän tai vetokytkimen tulee sijaita perävaunun pituusakselilla.

2. Vetoaisa saa olla pituudeltaan säädettävä, jolloin siinä tulee olla luotettavat lukituslaitteet. Sen tulee olla kaikissa käyttöasennoissa **hyväksytty** siihen kohdistuville kuormille. Milloin pituuden muuttaminen tapahtuu hydraulisella tai vastaavalla laitteistolla, sen käyttövoima on rajoitettava siten, ettei vetolaitteisiin kohdistu turvallisuutta vaarantavaa kuormitusta.

3. Perävaunun vetosilmukan, -aisan ja -tapin tulee vastata direktiivin 94/20/EY tai E-säännön n:o 55 ja, jos kyseessä on lyhytkytkenälaitte, E-säännön n:o 102 vaatimuksia. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat säännökset vetoaisan lujuudesta ja hyväksymisestä, milloin vetoaisa on tarkoitettu käytettäväksi etutellillä varustetussa perävaunussa.

Asetuksen 219 §:n 3 momentti koskee ajoneuvoa, joka otetaan ensi kertaa käyttöön 1 päivänä huhtikuuta 2000 tai sen jälkeen.

4. Perävaunuun asennettavaan vetokytkimeen, -pöytään ja -palkkiin sovelletaan lisäksi soveltuvin osin, mitä auton vetolaitteista säädetään.

3. Ajoneuvojen välisen kytkennän edellytykset

Ajoneuvojen katsastuksesta annetun asetuksen (1702/92) ja sen muutoksen (102/98) mukaan kytkentäkatsastusta ei vaadita silloin kun mekaaniset kytkentälaitteet, sähköjohtojen kytkentä ja paineilmajarruilla varustetussa ajoneuvossa paineilmajajohtojen liittimien mitoitus ja sijoitus täyttävät:

- direktiivin 94/20/EY tai
- E- säännön n:o 55 tai
- liikenneministeriön erikseen antamien säännösten tai
- voimassa olevan ISO- tai SFS-standardin vaatimukset

Direktiivi 94/20/EY käsittelee moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen mekaanisten kytkinlaitteiden

- soveltamisalaa
- määritelmiä
- tyyppihyväksyntää
- vaatimuksia
- testausta
- kiinnittämistä ajoneuvon

Mekaanisten kytkinlaitteiden on täytettävä direktiivissä asetetut vaatimukset, jotta

- varmistetaan yhteensopivuus kytkettäessä moottoriajoneuvoja ja erityyppisiä perävaunuja keskenään
- varmistetaan ajoneuvojen turvallinen kytkentä kaikissa käyttöolosuhteissa
- varmistetaan turvalliset kytkentä- ja irrotusmenetelmät

Direktiivissä luokiteltu **standardinmukaiset kytkinlaitteet** ovat kaikilta mitoiltaan ja ominaisuuksiltaan direktiivin mukaisia ja valmistajasta riippumatta luokassaan keskenään vaihtokelpoisia.

Direktiivin **ei standardinmukaiset kytkinlaitteet** eivät vastaavasti ole kaikilta osin direktiivin mukaisia, mutta jotka voidaan kytkeä standardinmukaisiin luokkiin kuuluviin kytkinlaitteisiin.

Ei standardin mukaiset **sekalaiset kytkinlaitteet** ovat tilapäiseen tai erikoiskäyttöön tarkoitettuja mekaanisia kytkinlaitteita, esim. olemassa olevien kansallisten standardien mukaisia tai raskaisiin kuljetuksiin tarkoitettuja.

E-sääntö 55 on teknisten vaatimusten osalta direktiiviä vastaava.

Liikenneministeriön erikseen antamia säännöksiä, jotka poikkeaisivat direktiivistä tai standardeista, ei ole annettu.

SFS-standardeja uudistettaessa ja uusia laadittaessa käytetään samaa nimeä kuin ISO-standardissa, silloin kun sisällössä ei ole eroja.

4. Katsastuksessa huomioitavaa

Ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun asetuksen (1256/92) 30§ 3 momentin, 43b§ 4 momentin (754/99) ja 219§ 3 momentin (754/99) perusteella **1.4.2000 ja sen jälkeen käyttöön otettavaan, EY-tyyppi hyväksytyä mallia olevaan M1-luokan autoon (henkilöauto) asennettavan vetolaitteen tulee olla EY- tai E-hyväksytyt.** Muissa autoissa ja kaikissa perävaunuissa riittää edelleen, että vetolaite vastaa direktiivin tai E-säännön vaatimuksia.

4.1 Vastaavuus

Vastaavuus tarkoittaa, että vetolaite on riippumattoman tutkimuslaitoksen toimesta todettu vastaavan direktiivin tai E-säännön vaatimuksia ja josta testin suorittanut tutkimuslaitos on antanut yksilöidyn tutkimusraportin tai testausselosteen.

Muut M1-luokan erityisryhmät

Ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun asetuksen (1256/92) ja sen muutoksessa (703/98) 103§:n mukaan invataksiin, pelastusautoon, sairautoon, matkailuautoon, ruumisautoon ja huoltoautoon ei sovelleta 43§:n säännöstä vetolaitteesta takana tarkoittaa hinauslaitetta tai kiinnityskohtaa, joten näihin asennettavien vetolaitteiden tulee vastata direktiivin tai E-säännön vaatimuksia.

N-luokan ajoneuvot

- vetokytin
- automaattinen vetoaisakytin
- vetopalkki, kiinnityskehys / sivulevyt
- vetopöytä, vetopöytäkytkin, vetopöydän asennuslevy / kiinnityslevy
- ei standardinmukaiset sekalaiset kytkinlaitteet / siirtopöydät / kahden korkeuden vetopöydät tulee vastata direktiivin 94/20/EY ja E-säännön n:o 55 vaatimuksia, rakenneosan ei siis välttämättä tarvitse olla EY-, e- tai E-hyväksytyt.

Lisäksi on huomioitava sellaiset erityisrakenteet kuten esim. karjankuljetusajoneuvojen hisseihin kiinnitetyt vetokytkimet ja muut vastaavat poikkeavat asennustavat, että ne vastaavat direktiiviä tai E-sääntöä.

N 3 -luokan ajoneuvon vetopalkilta, joka on tarkoitettu hinattavan laitteen tilapäistä kuljettamista varten ja varustettu ns. SA- koukulla tai jossa on AR-VA43b§:n mukainen rei'itys vetokoukun kiinnitystä varten, ei edellytetä vastaavuuden osoittamista testeillä. Vetolaitteiden tulee kuitenkin olla rakenteeltaan ja kiinnitykseltään riittävän luja siihen tarkoitettuun vetokoukun käyttöä varten.

O1- ja O2-luokan keskiakseliperävaunut

Perävaunussa, jossa vetoaisa on osa hinattavan ajoneuvon runkorakennetta, vastaavuuden osoittaminen voidaan rajoittaa vetopäähän ja sen kiinnitykseen.

O3- ja O4-luokan perävaunut

Vetoaisan, myös nivelöityjen vetoaisojen samoin kuin vetosilmukoiden tulee vastata direktiivin 94/20/EY ja E-säännön n:o 55 vaatimuksia, rakenneosan ei siis välttämättä tarvitse olla EY-, e- tai E-hyväksytyt.

Keskiakseliperävaunussa, jonka vetoaisa on osa ajoneuvon runkorakennetta, vastaavuuden osoittaminen voidaan rajoittaa vetosilmukkaan ja sen kiinnitykseen.

4.2 Hyväksyttävyyden ja vastaavuuden toteaminen

Vetolaitteen ominaisuuksista ja lujuudesta eli vaatimustenmukaisuudesta varmistuu ainoastaan vetolaitteissa olevista merkinnöistä tai yksilöidystä hyväksymistodistuksesta. Hyväksyntämerkinnän on oltava pysyvä ja selvästi luettavissa myös kytkinlaitteen ollessa liitettynä ajoneuvoon.

Ottaen huomioon tällä hetkellä käytettävissä olevan rajallisen vetolaitteiden testauskapasiteetin, voidaan 31.3.2001 saakka hyväksyä myös sellainen vetolaite tai sen kiinnitysosa, joka on FI-V-alkuisen hyväksymistunnuksen saanutta mallia ja hyväksytyt sekä valmistettu ennen 1.4.2000.

Yksikönpäällikkö Pauli Lappalainen

Tarkastusinsinööri Ahti Kalliomäki

JAKELU

TIEDOKSI

SAUK Oy pääkonttori

Liikenneministeriö

YKL ry

Autoalan Keskusliitto ry

Katsastustoimipaikat

Autotuojat ry

Yleinen Teollisuusliitto YTL